

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Технологія та конструювання швейних виробів

УДК 687.1.016.03

**ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННЯ МОДЕЛІ ПАЛЬТО ЖІНОЧОГО З
ДЕКОРУВАННЯМ СУТАЖНОЮ ТАСЬМОЮ У СТИЛІ ПЕТРИКІВСЬКОГО
РОЗПИСУ**

Студ. І. А. Ткачук, гр. МГДШр-18, студ Е. Ключнікова, гр. БШ-17
Науковий керівник доц. О. І. Водзінська
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є розробка дизайн-проекту пальто жіночого з гладкофарбованої тканини змішаного сировинного складу з оздобленням художньою вишивкою сутажем та доцільної технології його виготовлення в умовах індивідуального виробництва.

Основні завдання дослідження: аналіз характерних особливостей та прийомів художнього стилю петриківський розпис; розробка дизайну рисунка вишивки сутажною тасьмою на основі мотивів петриківського розпису; розробка дизайн-проекту пальто жіночого з елементами вишивки сутажною тасьмою; аналіз та розробка методів обробки деталей пальто з вишивкою та технології з'єднання сутажної тасьми із площиною тканини.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження обрано процес проектування та виготовлення пальто жіночого з декоративним оформленням деталей сутажною тасьмою у стилі петриківського розпису. Предметом дослідження обрано пальто жіноче з оздобленням рукава та накладної кишені художньою вишивкою сутажем в стилі петриківського розпису.

Методи та засоби дослідження. Для дослідження особливостей стилю петриківського розпису застосовано творчо-пошуковий та архівний методи. Для пошуку виконання техніки вишивки і прийомів з'єднання сутажу з площиною тканини виконувалися експериментальні зразки. Для розробки дизайну вишивки та моделі виробу застосовано метод ескізування.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Наукова новизна полягає у використанні нетрадиційного об'ємного оздоблення деталей одягу декоративною сутажною тасьмою у стилі петриківського розпису, поєднання автентичних мотивів та кольорів розпису у дизайні рисунка вишивки. Практичне значення отриманих результатів: розроблено дизайн-проект пальто жіночого та визначено технологію його виготовлення, в тому числі технологію виконання об'ємної вишивки сутажною тасьмою.

Результати дослідження. Декоративний петриківський розпис виник на Придніпров'ї у с. Петриківка на білій стіні української хати-мазанки біля 235 років тому. Характерними рисами петриківського стилю вважають наступні особливості: найбільш уживаними елементами розпису є дерево життя з райськими птахами та символічним глечиком, який є основою для зростання куща; весь малюнок розпису ніби розгорнутий на площині, лінії стебел, гілок не перетинаються між собою (квіти, листя, ягоди тощо), мають силуетне зображення (тварини у профіль, а квіти – в анфас); для найбільшої завершеності композиції використовують так зване пітушіння, тобто з'єднання як окремих мазків у квітах і листочках, так і окремих елементів між собою. [1].

Основними жанровими композиціями, що відображалися на мальовках*, є: композиційна схема «букет»; композиційна схема «квітка» (на одному стеблі – дві або три квітки різного кольору і форми з листям, «запозиченим» у іншої рослини, бутонами, гронами ягід); композиційна схема «вазон» із силуетним зображенням птахів (павич, фазан, лебідь, півень, зозуля) в його кроні чи біля основи стовбура; композиційна схема «бігунець» («фриз») з трипелюсткових квіток і «пірчастого листя» [1].

На основі особливостей петриківського стилю створено дизайн вишивки сутажною тасьмою для декорування пальто. З метою пошуку вдалого декоративного оформлення

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Технологія та конструювання швейних виробів

деталей рукавів та накладних кишень виробу виготовлено експериментальні зразки вишивки сутажем (рис. 1 а-ж), серед яких обрано остаточний варіант (рис. 1 к).

Рисунок 1 – Експериментальні зразки (а-ж) та остаточний варіант вишивки (к) сутажем

Сутажна вишивка є одним із видів об'ємної вишивки. Техніка виконання полягає у викладанні сутажем візерунка по контуру з одночасним пришиванням його дрібними стібками. Насичений безперервний візерунок дозволяє отримати ефект цілісного мереживного оздоблення. Сутажна вишивка здавна застосовувалась для прикрашання елементів святкового одягу, взуття, сумок, а також різноманітного домашнього текстилю. Її також поєднують з вишивкою бісером, камінням і, таким чином, створюють прикраси та панно [2]. У гармонійному поєднанні традиції петриківського орнаментального розпису з прикладним мистецтвом декоративного оздоблення швейного виробу сутажем створено дизайн-проект моделі пальто жіночого (рис. 2). Особливостями даної моделі виробу є:

- використання спрощеного крою виробу з пальтової тканини для вдалого поєднання тканини верху та поліхромної акцентованої вишивки;
- зменшення кількості членувань виробу та створення об'ємної форми за рахунок збільшених прибавок на силует з метою забезпечення практичності та легкості крою, а також цілісного сприйняття композиції без акцентів на крій;
- застосування гладкофарбованої тканини верху для виразності вишивки.

Експериментальне виробництво по виготовленню пальто жіночого з елементами оздоблення проводилося на базі Рівненського ЦПТО ДСЗ Гощанського відділення.

Висновки. Підтверджена можливість використання мотивів народної орнаментики петриківки у декоруванні сучасного жіночого одягу за рахунок застосування техніки створення об'ємної вишивки сутажною тасьмою.

Рисунок 2 – Модель пальто жіночого з сутажною вишивкою

Ключові слова: сутажна тасьма, петриківка, мальовка, дизайн-проектування, пальто жіноче.

ЛІТЕРАТУРА

1. Скаченко О. О. Петриківка: мальовничий дивосвіт / [О. О. Скаченко]. – К.: КНУКіМ, 2017. – 96 с.
2. Пискун О. М. Різновиди об'ємної вишивки як джерело творчого натхнення / О. М. Пискун, Н. О. Кузнєцова // Вісник ЧНПУ. Серія : Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 140. - С. 332-336. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchdpup_2016_140_79

* Мальовка – декоративний малюнок на тонкому папері аніліновими фарбами «манійками», що прийшов на зміну настінному розпису в оформленні інтер'єру хати. Зазвичай, складається з одного крупного квітового елемента та листя або гітущиння.